

Afgørelser – Reg. nr.: 06152.00

Fredningen vedrører: Tranekær Slotsallé

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 09-09-1977

Fredningsnævnet 30-06-1976

Kendelser

Deklarationer

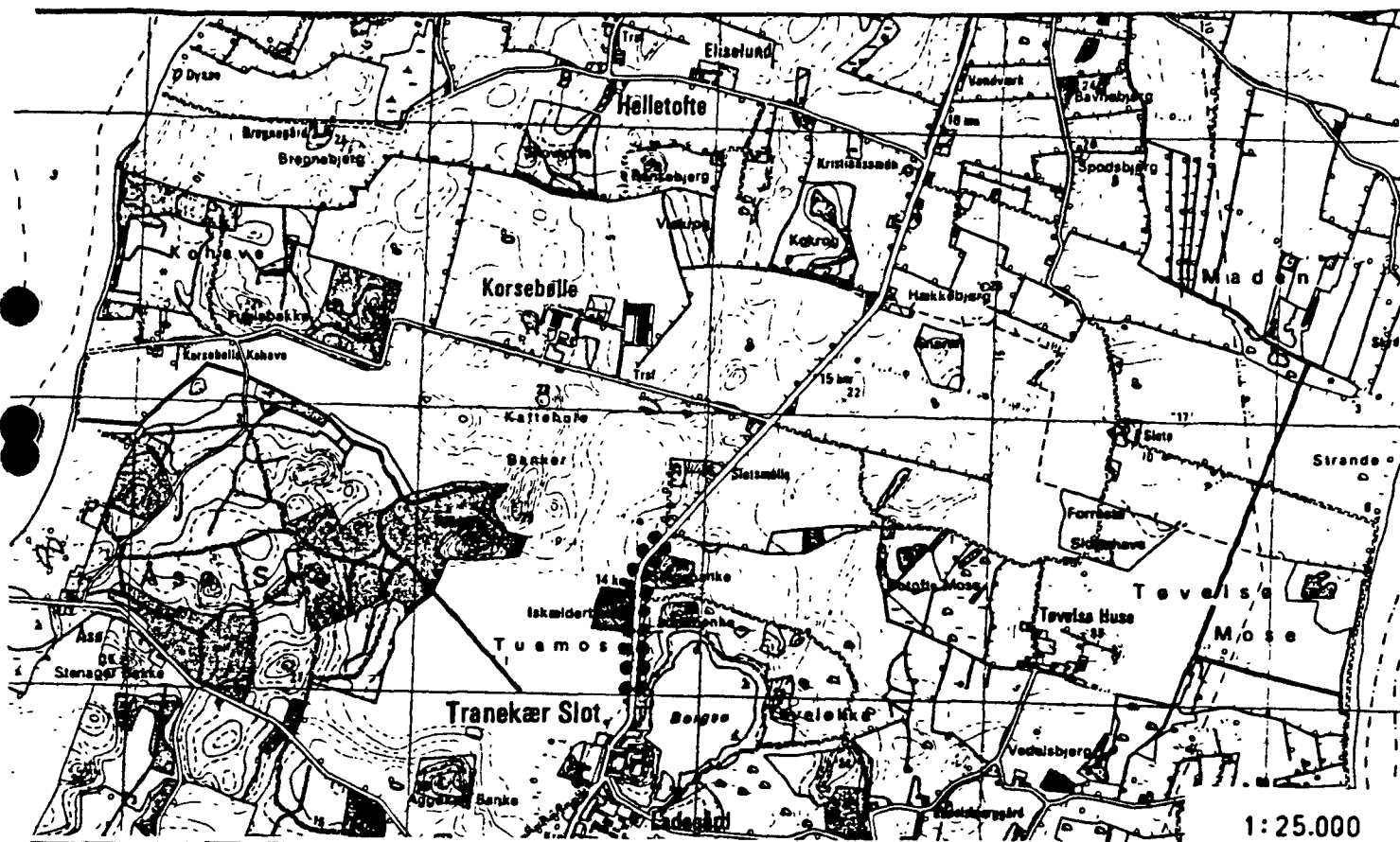
OVERFREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet: Alléen langs landevejen Rudkøbing-Lohals nord for Tranekær
Slot samt Iskælderbanke

Kommune: Tranekær

Sogn : Tranekær

Reg. nr.: 487-05-06

Ejer : Privat

Areal : ca. 1,56 ha

Fredet : FN 30/6-1976
OFN 9/9-1977

Formål : Bevaring af allé samt landskabsbevaring.

Indhold : Alléen fredes således, at det ikke skal være tilladt at fælde nogen af træerne. Det er ikke myndighederne tilladt at anvende vejsalt eller lignende, der kan ødelægge træerne. I tilfælde af, at storme medfører, at træerne vælter eller knækker, skal der plantes træer af samme art, dog kan de fåtallige kastanietræer i alléen erstattes med lind. Træbevoksningen på Iskælderbanken fredes på samme måde som fastsat for de øvrige træer.

9/9-77

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1977, den 9. september , afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sag nr. 2313/76 om fredning af Tranekær Slotsallé og Iskælderbanken i Tranekær kommune:

Fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds afsagde den 30. juni 1976 kendelse om fredning af alléen langs den nordlige indkørsel til Tranekær slot på begge sider af den vestlige vejbane af landevejen Tranekær-Lohals samt om fredning af træbevoksningen på Iskælderbanken, matr.nr. 1 kk, Tranekær Hovedgård m.m., Tranekær sogn. Fredningen tilsigter navnlig, at Slotsalléens træer bevares og plejes.

Fredningssagen er rejst af Tranekær kommune efter anmodning af Tranekær gods.

Kendelsen er indanket for overfredningsnævnet af Fyns amtskommune med påstand om, at fredningsservitutten ændres, så at der kan benyttes kemiske midler (bortset fra natriumclorid) til glatførebekæmpelse på den pågældende landevejsstrækning i det omfang, hvori det efter amtsvejvæsenets skøn er nødvendigt for at opretholde samme færdselssikkerhedsniveau som på amtskommunens øvrige vejnet.

Overfredningsnævnet har den 8. juni 1977 foretaget besigtigelse og afholdt møde med bl.a. repræsentanter for godset, amtskommunen, kommunen, fredningsplanudvalget og naturfredningsrådet. Der opnåedes under mødet enighed mellem de fremmødte om at henstille følgende ændringer af kendelsen:

1) Glatførebekæmpelse må kun foretages ved grusning, dog at vejmyndigheden i ekstreme glatføresituationer kan gøre kortvarig brug af andre glatførebekæmpende midler end kogsalt, såsom urea og salpeter. Spørgsmålet skal kunne tages op til fornyet overvejelse, hvis forventningerne om denne ordnings uskadelighed for alléens træer ikke holder stik.

2) Det påhviler amtskommunen i samråd med godsets skovrider at varetage pleje af alléens træer og snarest at foretage en nødvendig topkapning og anden beskæring.

Overfredningsnævnet har herefter besluttet at stadfæste fredningsnævnets kendelse med ændringer som henstillet og med en ændring af kendelsens forbud mod kapning af rødder og grene, så at fredningen ikke bliver til hinder for indgreb med det formål at fremme træernes sundhedstilstand. Endvidere er det besluttet også at tillægge naturfredningsrådet påtaleret.

H e r e f t e r b e s t e m m e s :

Der pålægges den på kendelseskortet viste strækning af landevejen Tranekær-Lohals (Slotsalléen) samt matr.nr. 1 kk, Tranekær Hovedgård m.m., Tranekær sogn, følgende fredningsbestemmelser:

A. Slotsalléen.

1. De træer, der udgør alléen, må ikke fældes. Der må ikke kappes friske rødder eller grene, som ikke er til ulempe for færdslen. Træernes rodnet må ikke beskadiges ved afgravning eller påfyldning af jord. Træernes bark må ikke afflås eller beskadiges på anden måde. Det skal dog være tilladt at foretage indgreb, der har til formål at forynge trækronerne, øge alléens livsvarighed eller på anden måde fremme dens sundhedstilstand eller frodige fremtoning.

2. Det påhviler Fyns amtskommune at udføre hensigtsmæssige træplejeforanstaltninger i samråd med skovrideren ved Tranekær gods. Det pålægges amtskommunen snarest at foretage en nødvendig topkapning og anden beskæring i samråd med skovrideren.

3. Glatførebekæmpelse må kun foretages ved grusning. I ekstreme glatføresituationer kan vejmyndigheden dog tillige gøre kortvarig brug af andre glatførebekæmpende midler end kog-salt (natriumklorid), såsom urea, salpeter m.v.

4. I tilfælde af, at storme medfører, at træerne vælter eller knækker eller iøvrigt ødelægges, således at de bliver til fare for trafikken og derfor skal fjernes, skal der plantes træer af samme art, dog at kastanietræerne i alléen kan erstattes med lind.

B. Iskælderbanken.

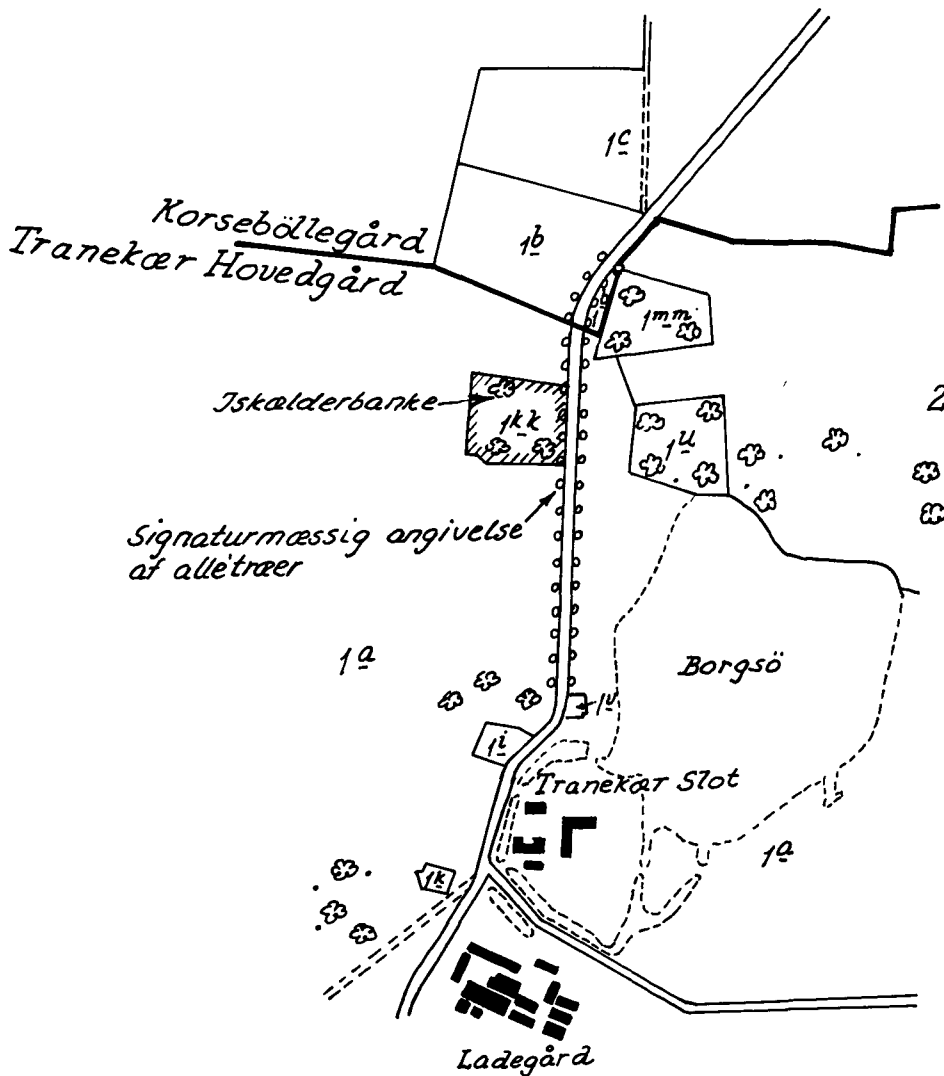
Træbevoksningen på Iskælderbanken fredes på samme måde som fastsat under A 1 og 4.

Fredningsnævnet og naturfredningsrådet har påtaleret over for fredningsbestemmelserne.

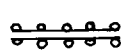
For fredningen ydes ikke erstatning.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

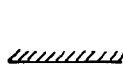

Morten Palle Hansen.

Signaturmæssig angivelse af alle træer

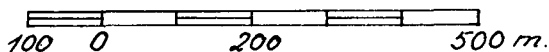
Fredet allestrækning

Fredningsgrænse for matr. nr. 1^{kk}

Terræn af
Tranekær Hovedgård m.m.,
Tranekær sogn.

Målforshold 1:10.000

Kortbilag hørende til
OVERFREDNINGSNÆVNETS
kendelse i sag nr.: 2313/76

Kort udarbejdet af Fredningsplanudvalget for Fyns amt, maj 1976.

FREDNINGSNÆVNET>

REG. NR. 6152

30/6-76

År 1976, den 30. juni afsagde Fredningsnævnet for Fyns amts sydlige fredningskreds i Frs. sagen 34/1975 sålydende:

K E N D E L S E

Ved skrivelse af 18. august 1975 rejste Tranekær kommune frednings-sag med hensyn til træerne ved Alleen langs landevejen Rudkøbing-Lohals nord for Tranekær Slot og den såkaldte Iskælderbanke, idet man navnlig nedlagde påstand om, at det blev forbudt at anvende vejsalt som glatførebekæmpende middel. Det fremgår, at kommunens henvendelse skete på initiativ af medejer af Tranekær gods, godsejer Preben greve Ahlefeldt-Laurvig, i hvis henvendelse til kommunen der lægges vægt på,

at der gennemføres en almindelig status quofredning,

at det forbydes at udstrø vejsalt i alleen, og

at træartssammensætningen i såvel alleen som på Iskælderbanken ikke ændres.

Allerede som bilag til rejsningsskrivelsen var vedlagt en protestskrivelse fra gårdejer Henning Nielsen, Dageløkkegård.

Forud for denne rejsningsskrivelse lå en uformel besigtigelse af alleen foretaget af 2 medlemmer af nævnet sammen med godsets skovrider, der alle - skovrideren i sin egenskab af lokalrepræsentant for Danmarks Naturfredningsforening - havde deltaget i et formeligt møde den 4. februar 1975 andet sted i kommunen, under hvilken skovrideren påpegede, at en stor del af godsets træer havde lidt skade eller dog havde sygdomstegn, som med rimelig sandsynlighed kunne henføres til brug af vejsalt. Det da passerede gav anledning til, at nævnets sekretariat undersøgte, hvorvidt alleen i forvejen var fredet, hvilket måtte besvares benægtende, og derefter til, at nævnets formand henledte Fredningsplanudvalgets og Danmarks Naturfredningsforenings opmærksomhed på sagen. Inden der fra nogen af disse institutioners side forelå reaktion, fremkom kommunens rejsningsskrivelse.

Nævnets behandling.

Bekendtgørelse om fredningssagen skete ved avertering i Langelands Folkeblad den 8. september 1975 og i Statstidende den 9. s. m. Samtidig hermed blev der indhentet erklæring fra de interesserede myndigheder og institutioner.

Statens Naturfrednings- og Landskabskonsulent udtalte, at man kunne anbefale den planlagte fredning. Det hedder i konsulentens skrivelse, at alleen og skoven må anses for at være væsentlige kulturhistoriske træk i landskabsbilledet omkring Tranekær slot og slotspark og Tranekær by, og at en bevarelse af den sammenhæng, der er mellem de forskellige landskabs- og bygningslementer i området, er særdeles ønskværdig og betinges i høj grad af, at de enkelte elementer søges bevaret.

Fredningsplanudvalget, der havde brevvekslet med amtsvejvæsenet, hvorfra man havde erklæret at ville afstå fra at anvende vejsalt, men i stedet for anvende grus som glatførebekæmpende middel ved alleen, og således at der ville blive opsat tavler ved hver ende af alleen nemlig A 17 med undertav-

le "Saltning ophørt", udtalte, at man kunne tilslutte sig landskabskonsulentens erklæring.

Fyns amtskommune henholdt sig til den over for Fredningsplanudvalget afgivne erklæring og udtalte videre,

at alle træerne fortsat af hensyn til fritrumsprofilet for landevejen kan beskæres rundt kronerne i et omfang, der alene beror på vejbestyrelsens skøn, at muligheden for at fælde træer og foretage beskæring af grene, såfremt dette efter vejbestyrelsens skøn måtte være nødvendigt for færdselssikkerheden, fortsat opretholdes, og

at ansvar, såfremt træerne som følge af storm eller på anden måde går til grunde, ikke kan pålægges vejbestyrelsen".

Naturfredningsrådet udtalte:

"Vedr. Alleen.

Strækningen fra Iskælderbanken til Slottet udgøres af Parklind (*Tilia x europaea*), som udviser klare tegn på at være skadet og tildels stærkt svækket af saltpåvirkning: døde grenender, blade med vissen rand, etc. Især træerne i midterrabatten, hvor nedsivningen af vejsalt er størst, er i ret ringe forfatning. Rådet lægger derfor stærkt vægt på, at et saltningsforbud indgår i bestemmelserne ved en evt. gennemførelse af fredningen. Træernes chance for at genvinde et sundt og frodigt udseende uden behandling må anses for meget ringe. Det skal derfor tilrådes, at alleen behandles med nedskæring af den øverste trediedel af kronen samt tilbageskæring af hovedgrene herunder; nogle år efter skal der så ske en tynding af nye skud. Behandling af gamle alleer efter disse retningslinier er udført i Jægersborg Alle ved København, i Frederiksborg Slotshave og andre steder med held og omtales af slotsgartner Wisti Raae i Dansk Dendrologisk årsskrift, bind III, hefte 3, 1973.

Den nordligste del af alleen, fra Iskælderbanken og nordpå, udgøres af Hestekastanie (*Aesculus hippocastanum*) og er vel nok yngre end Lindealleen. Denne art er mere følsom overfor saltskader end Lind og er mindre egnet end denne til foryngelse gennem tilbageskæring. For denne del af alleen kan det anbefales, at tiden ses an, og at en virkelig alvorlig forringelse resulterer i total fornyelse.

Vedr. Iskælderbanken.

Denne markante "hatformede bakke" er et værdifuldt landskabsselement og har som de andre hatformede bakker på Langeland geologisk interesse. Dens kontur fremhæves yderligere af bevoksningen af høje træer (mest bøg og gråpoppel), som har landskabelig, men ikke væsentlig botanisk interesse. En fredning af banken må ses i sammenhæng med sikring af natur og landskab omkring Tranekær iøvrigt, herunder forløbet af alleen, og som en foranstaltning til hinder af en ødelæggende nyforlægning. Også Iskælderbanken kan rådet derfor anbefale fredet".

Danmarks Naturfredningsforening kunne varmt anbefale, at en fredning som planlagt blev gennemført, ligesom Rigsantikvarembetet udtalte sig på samme måde, idet man dog anførte, at der ikke er oldtidsminder, som vil blive berørt af fredningen.

Nævnet indkaldte derefter til møde om sagen, hvilket blev afholdt den 17. december 1975 med indkaldelse af interesserede personer og institutioner m.v. herunder også gårdejer Henning Nielsen, som havde protesteret mod fredningen. Kommunalbestyrelsen, atmsvejvæsenet og Tranekær gods var repræsenteret, sidstnævnte ved godsejer Preben greve Ahlefeldt-Laurvig og ved skovrider H. Staun. Endvidere var gårdejer Henning Nielsen mødt personlig. Under mødet oplyste amtsvejinspektoratets repræsentant, at forbeholde om ansvar som følge af, at træerne går til grunde, i amtskommunens skriftlige indlæg i sagen, ikke skal forstås således, at der er tænkt på erstatningsansvar overfor trediemand i tilfælde af træernes væltning el. nedblæsning af grene, men alene på, at amtsrådet ikke ønsker at blive gjort ansvarlig for selve træernes ødelæggelse. Amtsvejinspektoratet ønskede oplyst, om anvendelsen af det nitriholdige middel Urea, der også lader sig anvende som snesmeltningsmiddel, men som er væsentligt dyrere end vejsalt, var skadeligt for træerne. Endvidere rejste man spørgsmålet om omkostningerne ved de særlige foranstaltninger, som ønskes etableret, herunder særlig træplejen, og rejste spørgsmålet, om ikke staten som en fredningsudgift burde påtage sig helt eller delvis at afholde omkostningerne. Godsejer Preben greve Ahlefeldt-Laurvig og skovrider Staun erklærede sig ude af stand til entydigt at besvare spørgsmålet om "Urea" og andre nitriholdige midlers skadelighed, idet der ikke foreligger tilstrækkeligt erfaringsmateriale. Dog kan det siges, at en overdosering af sådanne midler, der i visse henseender virker som en art kunstgødning, kan være skadeligt. Det er ikke asfalteringen af vejbanerne, der berøver trærod-derne vand, idet vandet på grund af vejbanernes runding let kan løbe ud til træerne, og idet der også sker tilstrømning af vand fra de højtliggende arealer øst for vejen under denne. Vejbanerne har været asfalteret i omkring 20 år, men det er først i de seneste ca. 5 år, der er begyndt at vise sig skader på træerne. Andre Lindealleer på slottets område er helt sunde.

Gårdejer Henning Nielsen fastholdt sin protest mod fredning med forbud mod anvendelse af vejsalt. Han fandt, at det af trafikale grunde vil være uforsvarligt at indføre et sådant forbud. Han fandt en erstatning af saltningen med almindelig grusning værdiløs, fordi erfaringen har vist, at grus meget hurtigt blæser væk fra vejbanen, i hvert fald hvis der på vejene er blot nogen trafik af store lastvognstog, hvad der netop er tilfældet gennem alleen. Han betvivlede, at det kemiske middel "Urea" skulle have samme skadelige virkninger, som kogsalt. Såfremt man ville anvende "Urea" i stedet for kogsalt, havde han intet at indvende imod en fredning som påstået.

Det blev iøvrigt oplyst, at kommunen på kommunevejene ikke anvender salt i videre omfang, og at omkostningerne ved "særbehandling" af alleen vel nok kunne nedbringes noget, dersom amtsvejvæsenet ville overlade det til kommunen at foretage grusning af alleen uden anvendelse af salt. Amtsvævæsenet fastholdt, at man i vinteren 1975-76 ikke ville anvende salt på den pågældende alle.

Da der således ikke var særlig hastende problemer i sagen, udsattes på den dertil givne foranledning afsigelse af kendelse med henblik på indhentelse af oplysninger om, hvorledes der forholdes med hensyn til omkostningerne ved pleje af alleer andre steder, hvor der er lignende fredningsforanstaltninger, efter de for nævnet foreliggende oplysninger ved Rathlousdal og Frederiksborg slot.

Vedrørende Rathlousdals Alle har Århus amtskommune svaret, "at Rathlousdals Alle blev fredet på foranledning af Odder kommune, der var vejbestyrelse på det pågældende tidspunkt, at Århus amtsråd nu er vejbestyrelse, at de omhandlede alletræer var og er at betragte som vejtræer, og at amtsvejvæsenet udfører samme pleje af disse træer som af andre vejtræer".

Vedrørende lindealleen i Frederiksborg slotshave har Frederiksborg amtsråd oplyst, "at træerne henhører under Frederiksborg slotshave, som også foretager pleje og pasning af træerne. Udgifterne i forbindelse hermed deles ligeligt mellem Inspektoratet for de offentlige lysthaver og Frederiksborg Amtsråd". I den under 23. december 1937 indgåede overenskomst mellem Indenrigsministeriet og Frederiksborg amtsråd er præciseret, at amtskommunens andel ikke må overstige 100 kr. årligt, men det hedder herom videre i amtsrådets redegørelse: "Da prisudviklingen imidlertid siden indgåelse af denne overenskomst har gjort dette beløb urealistisk, har man i de senere år set bort fra denne begrænsning og delt udgifterne ved vedligeholdelse af træerne med halvdelen til hver af de to parter".

Nævnets overvejelser.

Efter nævnets mening er alleen ved Tranekær i sig selv af betydelig skønhed og giver i sammenhæng med slotsparken og skovområdet omkring Tranekær slot en sådan understregning af et særpræget miljø, som der kun findes mage til få steder i landet, f. eks. Rathlousdal, Ledreborg m. fl. steder, hvor man har sikret alleerne ved fredning.

I vejforordningen af 13. december 1773 var det anordnet, at der ved anlæg af de ved forordningen påbudte veje, de såkaldte Kongeveje, skulle plantes vejtræer (se Torben Topsøe-Jensen, ad Hjulspor og Landeveje, pag. 165 ff), således at der dels direkte i henhold til forordningen, dels efter dennes ophævelse pr. tradition blev plantet træer langs alle mere betydelige landeveje; men disse træer er, angiveligt på grund af uforenelighed med

motorkørsel med større hastigheder, fældet næsten overalt, og ved anlæg af nye veje plantes der ikke træer. Her ved Tranekær har man dog på helt frivilligt grundlag og i erkendelse af alleens helt enestående værdi bevaret alleen ved lægning af en anden vejbane for den nordgående trafik øst for alleen. Da således alleen har overlevet vejmyndighedernes ellers ret konsekvente kampagner mod vejtræer, finder Fredningsnævnet, at man bør benytte lejligheden til at frede alleen som påstået, også under hensyn til, at alle myndigheder og institutioner, herunder amtskommunen, stort set er enige om, at alleen bør sikres ved fredning for at hindre eventuelt senere udslag af stemningsskift hos vejmyndighederne. At kogsalt skader træerne, er der blandt sagkyndige efterhånden næppe tvivl om, og Fredningsnævnet finder det derfor ikke betænkeligt at følge påstanden om forbud mod anvendelse af vejsalt. Om andre midler til glatførebekæmpelse f. eks. Urea, salpeter og lignende er ubetinget uskadelige, er vel ikke afklaret på nuværende tidspunkt, men fredningsnævnet mener ikke, at noget middel, der kan modvirke en total ødelæggelse af alleen, bør lades uforsøgt.

Særlig med hensyn til Iskælderbanken kan det anføres, at denne isole-rede træbevoksning i et åbent landskab, beliggende højt over omgivelserne og derfor synlig på store afstande, også er smuk og særpræget, således at nævnet må finde det helt utvivlsomt, at banken bør omfattes af fredningen. Bestemmelser om saltning er uforholdsmæssig her.

Som følge af det anførte vil fredningen være at fremme som påstået og som neden for anført, idet ændringerne i forhold til påstanden alene sigter til tydeliggørelse af fredningens hensigter og praktiske gennemførelse.

Vedrørende omkostningerne til plejeforanstaltninger må bemærkes, at nævnet ikke finder, at det vil være hensigtsmæssigt at træffe bestemmelse om refusionsordninger. Sådanne refusionsordninger er, som det fremgår, ikke absolut almindelige. For så vidt angår den særlige ordning ved Frederiksborg slot må den formentlig stå i forbindelse med, at staten vedligeholder slotsparken og dermed har en stab af kvalificerede funktionærer til rådighed, som vil kunne varetage vedligeholdelse af træerne lettere og bedre end amtsvejvæsenets egne folk. Refusionsordninger giver også anledning til urimelig meget administrationsbesvær.

Erstatning derudover er ikke krævet.

Deraf følger, at sagen ikke "automatisk" vil blive indbragt for Overfredningsnævnet, men enhver af de i naturfredningslovens § 22 stk. 2 nævnte personer og institutioner kan inden 4 uger fra den dag, fredningsnævnets kendelse er meddelt den pågældende, indbringe sagen for Overfredningsnævnet

Thi bestemmes:

A. 1. Alleen langs den nordlige indkørsel til Tranekær på begge sider

af den vestlige vejbane af landevejen Tranekær-Lohals som vist på kortbilaget fredes med den virkning, at det ikke skal være tilladt at fælde noget af træerne, kappe friske rødder eller grene, der ikke er til gene for færdslen på vejen eller på anden måde, såsom ved afgravning af eller påfyldning af jord, eller ved aflåning eller anden beskadigelse af barken at beskadigede træernes rodnet, bark eller grene.

2. Ved af færdselsmæssige grunde påkrævede træplejeforanstaltninger skal vejmyndigheden søge forstkyndig bistand.

3. Det er ikke vejmyndigheden tilladt at anvende vejsalt eller lignende præparater, som indeholder kogsalt (natriumclorid). Andre glatførebekæmpende midler f. eks. Urea, salpeter el. lign. kan anvendes, eventuelt sammen med grusning, i strengt nødvendigt omfang. For tiden ukendte præparater til glatførebekæmpelse, kan indføres i stedet, såfremt de efter sagkyndiges erklæring må antages ikke at medføre beskadigelse af træerne. Der er ingen begrænsninger i vejvæsenets adgang til anvendelse af grus.

4. I tilfælde af, at storme medfører, at træerne vælter eller knækker eller iøvrigt ødelægges, således at de bliver til fare for trafikken og derfor skal fjernes, skal der plantes træer af samme art, dog at de - fåtallige - kastanietræer i alleen kan erstattes med lind.

B. Træbevoksningen på Iskælderbanken fredes på samme måde som fastsat under A 1) og 4).

For fredningen ydes ikke erstatning, ej heller til amtsvejvæsenet.

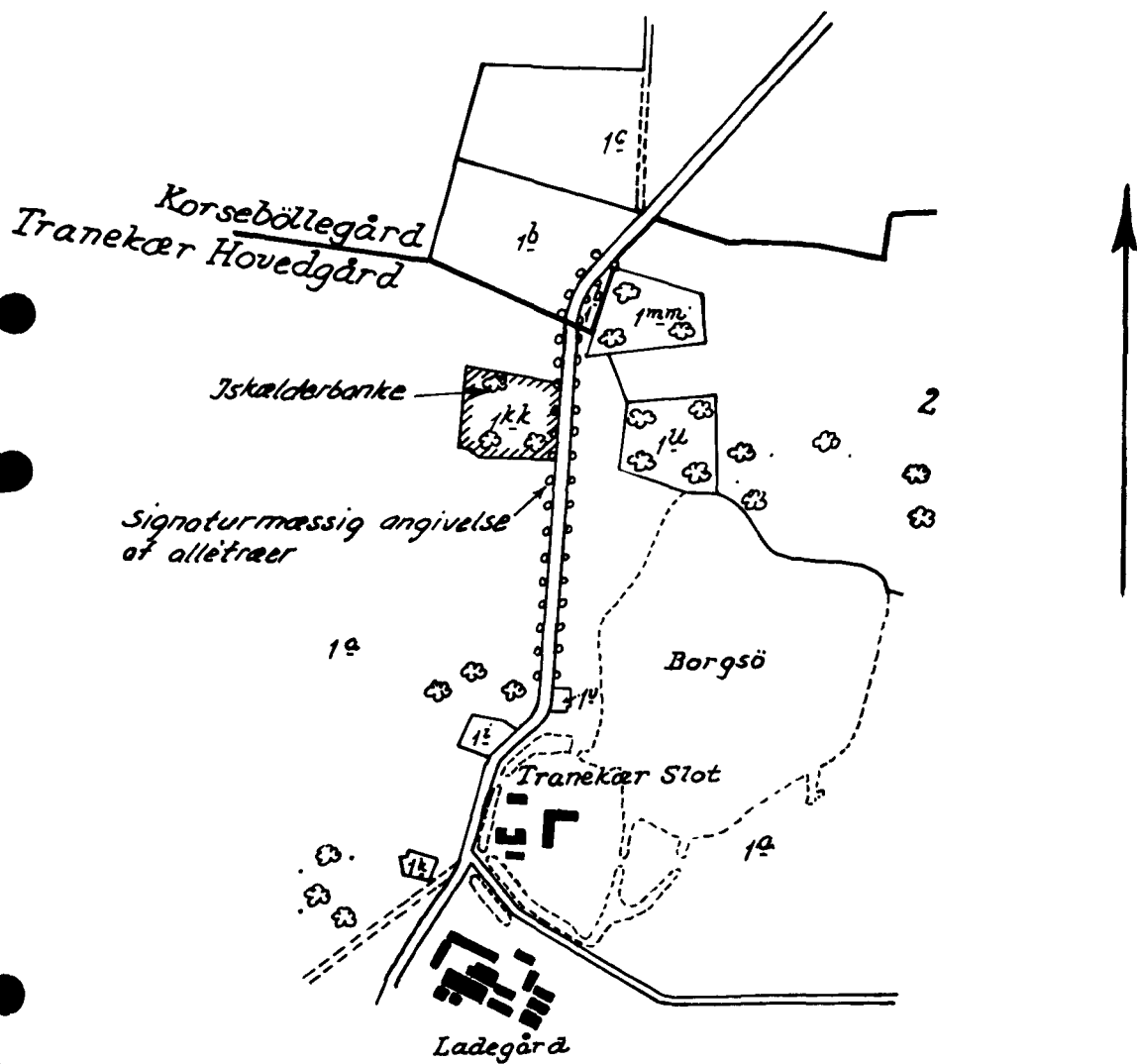
Fredningsnævnet er påtaleberettiget i henhold til deklARATIONEN.

Tinglysning af fredningskendelsen, som kan ske med forprioritet i henhold til naturfredningslovens § 64 sker ved Fredningsnævnets foranstaltning.

Jul. Paulsen

Hans Larsen

Lohman Jørgensen

⊕⊕⊕⊕⊕⊕ Fredet alle

⊎⊎⊎⊎⊎⊎ Fredningsgrænse

Målförhold 1:10.000

Terræn af
Tranekær Hovedgård m.m.,
Tranekær sogn.

Fredningsplanudvalget for Fyns amt.
Maj 1976.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 28. august 2009
Journal nr.: Frs. 13/2009

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Langeland kommune
Rådhuset
5900 Rudkøbing

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, C. F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Langeland kommune, Rådhuset, 5900 Rudkøbing
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Nis Arne Rattenborg, Vesterengsvej 8, 5932 Humble
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Dybdalgårdvej 153, 5750 Ringe
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 28. august 2009
Journal nr.: Frs. 13/2009

Langeland kommune
Rådhuset
5900 Rudkøbing

Fældning af træ i Slotsalleen nord for Tranekær

Ved mail af 30. marts 2009 ansøgte Langeland kommune ved Poul H. Petersen om tilladelse til at fælde et træ i alleen, idet det angiveligt var angrebet af tøndersvampe og måtte anses for farligt for trafikken.

Træet er omfattet af fredningskendelsen af 9. september 1977, som tilsigter navnlig at Slotsalleens træer bevares og plejes. Det er anført i bestemmelserne, at de træer, der udgør alleen ikke må fældes. I § 4 er det anført: "I tilfælde af at storme medfører, at træerne vælter eller knækker eller i øvrigt ødelægges, således at de bliver til fare for trafikken og derfor skal fjernes, skal der plantes træer af samme art, dog at kastanjetræerne i alleen kan erstattes med lind."

I en udtalelse af 4. juni 2009 har *Svendborg kommune* indstillet, at der meddeles dispensation til fældning.

Danmarks Naturfredningsforening har i en e-mail af 2. april 2009 udtalt:

"

Vi har i DN-Langeland intet at indvende mod fældning af det pågældende træ. Vi vil dog påpege, at alleen som helhed trænger til en foryngelse, idet flere træer har det dårligt. Så vi opfordrer til, at der udarbejdes en plan for en sådan fornyelse af træer og for en skånsom saltning o.a. tiltag, der kan bevare alleen i det udtryk, den er fredet på baggrund af.

..... "

Fredningsnævnet anmodede sit tekniske sekretariat om at foretage en besigtigelse af træet. Ved e-mail af 18. juni 2009 meddelte Miljøcentret, at træet var fældet.

Jeg anmodede Miljøcentret om at kontakte kommunen med henblik på at få en nærmere beskrivelse af træet, for at det kunne vurderes, hvorvidt forholdet kunne lovliggøres. Miljøcentret har efterfølgende vurderet på baggrund af de indhentede oplysninger, at træet var i så dårlig tilstand, at det af sikkerhedsmæssige årsager burde fjernes.

Fredningsnævnets afgørelse

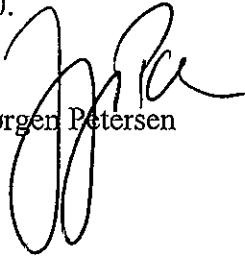
Idet det lægges til grund, at træet var i så dårlig tilstand, at det udgjorde en trafiksikkerhedsmæssig fare, finder fredningsnævnet, at kommunen meddeles den fornødne dispensation til

fældning.

Det skal dog indskærpes, at træerne, også i situationer som den foreliggende, ikke må fældes, før tilladelse hertil foreligger. I akutte tilfælde kan nævnet kontaktes pr. e-mail eller pr. telefon.

Afgørelsen er truffet af formanden i medfør af § 10, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1173 af 20. november 2006 forretningsorden for fredningsnævn, jf. naturbeskyttelseslovens § 35, stk. 10.

Jørgen Petersen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'JP', written over the printed name 'Jørgen Petersen'.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 26. maj 2010
Journal nr.: Frs. 1/2010

Rudkøbing kommune
Fredensvej 1
5900 Rudkøbing

Ved skrivelse af 6. januar 2010 har Langeland kommune ansøgt om dispensation til fældning af samtlige træer i den fredede allé ved Tranekær Slot og derefter genplantning med træer af samme art. I ansøgningen hedder det:

"

Baggrunden for dette er, at flere af træerne er gamle og til fare for trafikken. Indtil nu er problemet håndteret ved fældning, med efterfølgende genplantning, af de farlige træer.

Udskiftning af enkelte træer medfører dog, at alleen langsomt mister sin landskabsmæssige karakter og i sidste ende ikke længere vil fremstå som en allé. Derfor ønsker kommunen nu at udskifte de resterende træer i alleen samlet.

..... "

Alléen er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 9. september 1977. Det hedder i udskriften: "Fredningen tilsigter navnlig, at Slotsalleens træer bevares og plejes."

I bestemmelserne hedder det vedrørende Slotsalleen:

"

1. De træer, der udgør alleen, må ikke fældes.

....

4. I tilfælde af, at storme medfører, at træerne vælter eller knækker eller iøvrigt ødelægges, således at de bliver til fare for trafikken og derfor skal fjernes, skal der plantes træer af samme art, dog at kastanietræerne i alleen kan erstattes med lind.

..... "

Overfredningsnævnets kendelse var hovedsagelig en stadfæstelse af fredningsnævnets kendelse. I fredningsnævnets afgørelse af 30. juni 1976 hedder det bl.a.:

"

Efter nævnets mening er alleen ved Tranekær i sig selv af betydelig skønhed og giver i sammenhæng med slotsparken og skovområdet omkring Tranekær slot en sådan understregning af et særpræget miljø, som der kun findes mage til få steder i landet.

....

Her ved Tranekær har man dog på helt frivilligt grundlag og i erkendelse af alleens helt enestående værdi bevaret ...
..... "

I fredningsnævnets bestemmelser indgik de tidligere fra Overfredningsnævnets kendelse citerede dele.

Svendborg kommune har med skrivelse af 5. marts 2010 udtalt:

"

Fredningen synes foretaget med den hensigt, at alleens gamle træer plejes og bevares bedst muligt. Først når de ikke står til at redde og vurderes farlige, må de fældes, og kom mod at de erstattes af nye lindetræer.

At fjerne alle alleens træer på én gang, for at genplante med ensaldrende nye træer, er imod formålet med fredningen.

Svendborg kommune er opmærksom på, at en del af de gamle træer i midterrabbatten ikke trives. Disse kan, uden at gå imod fredningens formål, gennemgås og vurderes med henblik på at fælde de mest medtagne og potentielt farlige af dem. Dette kræver blot, at Fredningsnævnet for Fyn giver dispensation, og at de fældede træer erstattes med nye lindetræer.

..... "

Miljøcenter Odense, har som teknisk sekretariat for fredningsnævnet, bemærket følgende:

"

Kommunen anfører i ansøgningen, at alleen er ved at være udlevet, og at fældning af enkelte træer, på sigt, vil føre til, at alleen mister sin funktion som landskabelement.

Af fredningen fremgår det, at de træer der udgør alleen, ikke må fældes.

En allé er, ifølge Den Store Danske Encyklopædi "*en gade, vej eller havegang, kantet på begge sider af ensartede træækker*".

Fredningens formål er at opretholde alleen som landskabelement. Dette fremgår ikke direkte af bestemmelsen, men af fredningsnævnets behandling fremgår det,

"(...) at alleen og skoven må anses for at være væsentlige kulturhistoriske træk i landskabsbilledet omkring Tranekær slot og slotspark og Tranekær by, og at en bevarelse af den sammenhæng, der er mellem de forskellige landskabs- og bygningslementer i området, er særdeles ønskværdigt og betinges i høj grad af, at de enkelte elementer ønskes bevaret."

Det er således, og i tråd hermed, Miljøcenter Odenses opfattelse, at det er landskabelementet "allé", der er fredet ved Tranekær. Fredningen er dog gjort funktionel ved at indføre forbud mod at fjerne de enkelte træer, der sammen med vejen udgør alleen. En udskiftning kræver således entydigt dispensation.

Efter naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1 kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fredning, når ikke det der dispenseres til, strider imod fredningens formål.

Miljøcentret er enig med Langeland Kommune i, at ved kontinuerlig fældning af enkelttræer vil alleen på sigt miste sin karakter som landskabelement og dermed den

funktion, den egentlig er fredet for. Efter vores opfattelse er det dog samtidig træernes alder, der gør, alleen bevaringsværdig. En nyplantet allé ville formentlig ikke berettigede en fredning. Umiddelbart er det vores vurdering, at der endnu ikke er fjernet tilstrækkeligt med træer til, at alleen er i opløsning.

Efter miljøcentrets opfattelse bør ansøger foretage en egentlig vurdering af de enkelte træers sundhedstilstand. På baggrund af denne vurdering kan der eventuelt lægges en

plan for udskiftning af træerne.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening og Tranekær Slot har ikke udtalt sig.

Biolog Astrid Ejlersen fra Langeland kommune har telefonisk oplyst, at der ikke p.t. er trafikfarlige træer, og at alleen efter hendes mening endnu ikke helt har mistet karakteren af allé.

Afgørelse

Det fremgår af fredningen, at formålet er at bevare alleen, hvad enten det er som naturelement eller som samling af træer. Idet såvel kommunen som miljøcentret vurderer, at alleen endnu ikke har mistet karakteren af allé, vil en fældning stride mod fredningens formål. Da det endvidere må lægges til grund, at træerne ikke p.t. er trafikfarlige, er der således ikke mulighed for dispensation. Et enigt fredningsnævn meddeler derfor afslag på det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Jørgen Petersen